

ΘΕΜΑ: Όχι στην αναθεώρηση του Άρθρου 16 του Συντάγματος

Βόλος, 20.07.2026

Η κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας προωθεί προς ψήφιση εν μέσω θέρους τις διατάξεις που ανοίγουν τον δρόμο της αναθεώρησης του Συντάγματος στην επόμενη αναθεωρητική Βουλή. Ανάμεσα στις προτεινόμενες αλλαγές θεμελιωδών άρθρων του Συντάγματος περιλαμβάνονται η άρση μονιμότητας των δημοσίων υπαλλήλων, παρεμβάσεις στη λειτουργία των πολιτικών κομμάτων, και η αναθεώρηση του Άρθρου 16 του Συντάγματος. Ταυτόχρονα θα θεσπιστεί ο μόνιμος δημοσιονομικός περιορισμός στις δημόσιες δαπάνες ενώ δε θα θιγεί το άρθρο 86 περί ευθύνης υπουργών.

Η επιχειρούμενη αναθεώρηση του Άρθρου 16 του Συντάγματος αποτελεί μια εξαιρετικά εχθρική πράξη σε βάρος των μορφωτικών δικαιωμάτων της νέας γενιάς, των φοιτητών και φοιτητριών μας, σε βάρος της εκπαίδευσης και της έρευνας στα δημόσια πανεπιστήμια, και εντέλει υπονομεύει το μέλλον της Ελληνικής κοινωνίας και Δημοκρατίας.

Η σπουδή της κυβέρνησης της ΝΔ δεν μας εκπλήσσει, ούτε είναι κεραυνός εν αιθρία. Η σχετική ιδεοληπτική εμμονή έχει ξεκινήσει από την δεκαετία του 1980, και έχει βρει επανειλημμένα απέναντί της το φοιτητικό και πανεπιστημιακό κίνημα, με κορυφαία στιγμή το 2006/07 που αποτράπηκε η αναθεώρηση στο σύνολό της.

Πρόσφατα μεθοδεύτηκε η παραβίαση του Συντάγματος, δυστυχώς με τη συνδρομή της πλειοψηφίας του ΣτΕ. Αυτό έδωσε δικαιολογία και σε άλλους πρόθυμους να εξυπηρετήσουν ιδιωτικά συμφέροντα σε βάρος του δημοσίου συμφέροντος και της ανάπτυξης της χώρας.

Θυμίζουμε ότι το άρθρο 16 μεταξύ άλλων προβλέπει:

«4. Όλοι οι Έλληνες έχουν δικαίωμα δωρεάν παιδείας, σε όλες τις βαθμίδες της, στα κρατικά εκπαιδευτήρια. Το Κράτος ενισχύει τους σπουδαστές που διακρίνονται, καθώς και αυτούς που έχουν ανάγκη από βοήθεια ή ειδική προστασία, ανάλογα με τις ικανότητές τους.

5. Η ανώτατη εκπαίδευση παρέχεται αποκλειστικά από ιδρύματα που αποτελούν νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου με πλήρη αυτοδιοίκηση. Τα ιδρύματα αυτά τελούν υπό την εποπτεία του Κράτους, έχουν δικαίωμα να ενισχύονται οικονομικά από αυτό και λειτουργούν σύμφωνα με τους νόμους που αφορούν τους οργανισμούς τους.

6. Οι καθηγητές των ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων είναι δημόσιοι λειτουργοί.

8. Η σύσταση ανώτατων σχολών από ιδιώτες απαγορεύεται».

Στόχος είναι η κατάργηση του «δικαιώματος δωρεάν παιδείας σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης» και της υποχρέωσης του κράτους να ενισχύει οικονομικά και θεσμικά την εκπαίδευση, ώστε να δημιουργηθεί μία αγορά «εκπαιδευτικών υπηρεσιών» και εμπορίας τίτλων, δίχως το δημόσιο έλεγχο και την ακαδημαϊκή ελευθερία και κριτική που εξασφαλίζουν την ποιότητα και το κύρος των σύγχρονων Δημόσιων Ευρωπαϊκών Πανεπιστημίων. Αυτή την κατεύθυνση εξυπηρετεί και η κατάργηση της ιδιότητας του δημόσιου λειτουργού για τους καθηγητές πανεπιστημίου.

Η ιδιωτικοποίηση έχει στόχο από τη μία τον περιορισμό της κοινωνικής λογοδοσίας και του δημόσιου ελέγχου στην κατεύθυνση και το περιεχόμενο των σπουδών και της έρευνας, και από την άλλη την κρατική χρηματοδότηση των ιδιωτικών φορέων, σε βάρος των Δημοσίων Πανεπιστημίων. Είναι χαρακτηριστικό ότι τα λεγόμενα «ιδιωτικά πανεπιστήμια» δεν υπόκεινται στα ίδια απαιτητικά κριτήρια ακαδημαϊκότητας και ποιότητας, βασίζονται σε εμπορικές συμφωνίες με εν γένει δημόσια ή κοινωφελή ιδρύματα του εξωτερικού που έτσι παράγουν κέρδος, αντίθετα με τις «υποσχέσεις» των πρόθυμων υποστηρικτών τους. Έτσι, η Ελληνική πολιτεία παραιτείται έμμεσα από τον έλεγχο της ποιότητας των σπουδών.

Την απαξίωση και υποβάθμιση του δημόσιου πανεπιστημίου, εξυπηρετούν και συμπληρώνουν και οι πολιτικές συρρίκνωσης Τμημάτων δια της Ελάχιστης Βάσης Εισαγωγής, εμπορευματοποίησης του δημόσιου πανεπιστημίου, κατάργησης των δημοκρατικά εκλεγμένων διοικήσεων των πανεπιστημίων και θεσμοθέτησης ολιγαρχικών Συμβουλίων Διοίκησης, με παράλληλο κατακερματισμό των αρμοδιοτήτων και του σχεδιασμού, της καταστολής κάθε κριτικής σκέψης και φωνής και της νομιμοποίησης κάθε είδους «ανοικτών» εξ αποστάσεως πανεπιστημίων και κολλεγίων.

Αποτέλεσμα της μετατροπής των σπουδών σε εμπόρευμα είναι να δημιουργείται μία γενιά όμηρος θεσμικών προχειροτήτων.

Ιδιαίτερο προβληματισμό προκαλεί το γεγονός ότι η αναθεώρηση του άρθρου 16 επιχειρείται σε περίοδο πολεμικής προετοιμασίας, στροφής στην πολεμική οικονομία και διακηρυγμένης απόπειρας υποταγής των επιστημών και της έρευνας σε πολεμικούς σκοπούς.

Σε μια εποχή ραγδαίων επιστημονικών εξελίξεων, το σύγχρονο και προοδευτικό είναι η επέκταση του δικαιώματος στην πανεπιστημιακή μόρφωση, χωρίς ταξικούς φραγμούς, με πραγματικά δωρεάν και αποκλειστικά δημόσια πανεπιστημιακή εκπαίδευση, στην υπηρεσία των σύγχρονων μορφωτικών προκλήσεων, της ειρήνης, της ευημερίας και της συνεργασίας.

Η δημόσια Ανώτατη Εκπαίδευση της χώρα μας έχει ανάγκη από στήριξη, επαρκή χρηματοδότηση και στελέχωση, από σύγχρονες υποδομές, φοιτητική μέριμνα και υποστήριξη της νεολαίας μας και όχι από ιδιωτικά πανεπιστήμια, δίδακτρα, διαγραφές φοιτητών, και μέτρα περιστολής ακαδημαϊκών ελευθεριών και έντασης της καταστολής!

Σε αυτές τις συνθήκες το ΔΣ του ΕΣΔ του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, σύμφωνα και με το ψήφισμα ενάντια στην αναθεώρηση του Άρθρου 16 που ψηφίστηκε στο τελευταίο συνέδριο της ΠΟΣΔΕΠ, αναλαμβάνει πρωτοβουλίες ενημέρωσης της κοινωνίας και καλεί όλες τις συνιστώσες της πανεπιστημιακής κοινότητας σε κοινό βηματισμό για την ανατροπή των σχεδίων αναθεώρησης του άρθρου 16.

Ούτε σκέψη για αναθεώρηση του άρθρου 16!

Κατάργηση του νόμου για τα ιδιωτικά πανεπιστήμια!

Κατάργηση των αντiekπαιδευτικών νομοθετικών παρεμβάσεων που υποβαθμίζουν το δημόσιο πανεπιστήμιο.

Ενίσχυση των Δημοσίων Πανεπιστημίων με αύξηση της χρηματοδότησης χρηματοδότηση και νέες προσλήψεις.

Να καταργηθούν οι διαγραφές φοιτητών και φοιτητριών και το πειθαρχικό πλαίσιο για φοιτητές/ -τριες και μέλη ΔΕΠ.

Το ΔΣ του Ενιαίου Συλλόγου Διδασκόντων ΠΘ

